

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGIJOS IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 2, 3, 10, 13 STRAIPSNIŲ,
ŠEŠTOJO IR SEPTINTOJO SKIRSNŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2018 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energijos išteklių birža – centralizuota prekybos energijos ištekliais sistema, kurioje yra centralizuotai prekiaujama biokuru, ~~gamtinėmis dujomis~~ ir (ar) pagalbiniais apsaugos nuo energijos kainų svyravimo instrumentais.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) ~~užtikrinti gamtinių dujų tiekimo ir prekybos diferencijavimą–sudaryti teisinės sąlygas efektyviai prekiauti gamtinėmis dujomis~~ **nustatyti bendruosius prekybos gamtinėmis dujomis principus;**“.

3 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energijos išteklių biržos operatorius šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka administruoja energijos išteklių biržą ir organizuoja centralizuotą prekybą biokuru, ~~gamtinėmis dujomis~~ ir (ar) pagalbiniais instrumentais energijos išteklių biržoje ir Šilumos ūkio įstatyme nustatyta tvarka organizuoja šilumos aukcionus.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) administruoja ir organizuoja energijos išteklių biržą, kurioje centralizuotai prekiaujama biokuru, ~~gamtinėmis dujomis~~ ir pagalbiniais instrumentais;“.

5 straipsnis. Šeštojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti šeštąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„ŠEŠTASIS SKIRSNIS
PREKYBA GAMTINĖMIS DUJOMIS

22 straipsnis. Prekybos gamtinėmis dujomis bendrieji principai

1. Prekyba gamtinėmis dujomis vykdoma prekiaujant ~~energijos išteklių gamtinių dujų biržoje, kitose gamtinių dujų biržose,~~ dvišalių pirkimo–pardavimo sutarčių pagrindu ir (ar) kitais būdais ~~šiam įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklėse, patvirtintose~~ Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, ~~patvirtintose, Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklėse ir gamtinių dujų biržos operatoriaus Prekybos gamtinių dujų biržoje reglamente~~ nustatyta tvarka.

2. Nepaisant prekybos gamtinėmis dujomis būdo, gamtinių dujų tiekėjams draudžiama diskriminuoti vartotojus ar vartotojų kategorijas.

23 straipsnis. ~~Prekyba gamtinėmis dujomis energijos išteklių biržoje~~ **Gamtinių dujų, naudojamų šilumos ir elektros gamybai, įsigijimas**

1. ~~Energijos išteklių biržoje gamtinėmis dujomis prekiaujama šiame įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklėse ir Energijos išteklių biržos reglamente nustatyta tvarka~~ **Šilumos tiekėjai, reguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie per metus reguliuojamai veiklai suvartoja 50 GWh gamtinių dujų ar daugiau, privalo gamtinių dujų biržoje per kalendorinius metus įsigyti ne mažiau kaip 50 procentų reguliuojamai elektros ir (ar) šilumos energijos gamybos veiklai reikalingo gamtinių dujų kiekio. Vertinant šioje dalyje minimų ūkio subjektų metinį gamtinių dujų suvartojimą turi būti įskaičiuojamas ūkio subjekto, įskaitant jo filialus, atstovybes ir (ar) skirtingas gamtinių dujų pristatymo vietas, suvartojamas gamtinių dujų kiekis per metus.**

2. ~~Energijos išteklių biržos dalyviai, turintys teisę prekiauti gamtinių dujų biržoje Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka ir ketinantys parduoti gamtines dujas per energijos išteklių biržą, deklaruoja energijos išteklių biržos operatoriui pagal dvišales pirkimo-pardavimo sutartis perkamų gamtinių dujų kiekius, kuriuos ketinama parduoti per energijos išteklių biržą, ir pateikia kitos sutarties šalies rašytinį patvirtinimą. Energijos išteklių biržos dalyvių pateikti duomenys registruojami energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemoje. Šio straipsnio 1 dalyje išdėstytas reikalavimas netaikomas šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms energetikos įmonėms, jeigu gamtinių dujų biržoje dėl objektyvių priežasčių nebuvo galima įsigyti reikalingo gamtinių dujų kiekio ar jo dalies. Trūkstamas gamtinių dujų kiekis gali būti įsigijamas kitais teisės aktuose reglamentuotais pirkimo būdais.~~

3. ~~Energijos išteklių biržos dalyvių pateikti duomenys yra konfidencialūs ir gali būti atskleisti tretiesiems asmenims tik teisės aktų nustatyta tvarka, išskyrus duomenis apie perkamų ir parduodamų gamtinių dujų kiekius ir kainas, kurie apibendrintai ir nenurodant biržos sandorio šalių viešai skelbiami energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje.~~

24 straipsnis. Bendradarbiavimas prekiaujant gamtinėmis dujomis

1. ~~Energijos išteklių~~ **Gamtinių dujų** biržos operatorius Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklėse **ir gamtinių dujų biržos operatoriaus Prekybos gamtinių dujų biržoje reglamente** nustatyta tvarka bendradarbiauja su Komisija ir nedelsdamas Komisijai pateikia su galimai apsimestiniais prekybos gamtinėmis dujomis sandoriais susijusią informaciją ir bet kurią kitą aktualią informaciją, kuri būtų reikalinga gamtinių dujų rinkos priežiūrai vykdyti, ypač susijusią su licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimais pažeidimais.

2. ~~Energijos išteklių~~ **Gamtinių dujų** biržos operatorius, ~~gamtinių dujų rinkos operatorius~~ ir gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis tarpusavyje bendradarbiauja ir keičiasi visa informacija, kiek tai reikalinga jų funkcijoms tinkamai atlikti, nepažeisdami įstatymuose nustatytų veiklos nepriklausomumo ir atskyrimo reikalavimų. Keisdamiesi informacija, ~~energijos išteklių~~ **gamtinių dujų** biržos operatorius, ~~gamtinių dujų rinkos operatorius~~ ir gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius imasi visų pagrįstų priemonių atskirų gamtinių dujų rinkos dalyvių duomenų konfidencialumui užtikrinti ir neatskleidžia jų kitais, negu įstatymuose nustatytais, pagrindais, kiek tai reikalinga ~~energijos išteklių rinkos, gamtinių dujų rinkos ir (ar) valstybės energetinės sistemos reikmėms.~~

6 straipsnis. Septintojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti septintąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„SEPTINTASIS SKIRSNIS
PREKYBA PAGALBINIAIS INSTRUMENTAIS

25 straipsnis. Prekybos pagalbiniais instrumentais bendrieji principai

1. Elektros energijos ~~ar gamtinių dujų~~ rinkos dalyviai gali susitarti dėl pagalbinių instrumentų taikymo ir prekybos jais, sudarydami ilgalaikes pirkimo-pardavimo sutartis, kuriomis susitariama dėl perkamo ir parduodamo elektros energijos ~~ar gamtinių dujų~~ kiekio ir kainos pokyčių valdymo priemonių taikymo per sutartyje nustatytą laikotarpį.

2. Tais atvejais, kai elektros energija ~~ar gamtinėmis dujomis~~ prekiaujama elektros energijos biržoje ~~ar gamtinių dujų biržoje~~, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sutartys turi būti sudaromos per energijos išteklių biržą. Kitais atvejais tokias sutartis asmenys savo pasirinkimu sudaro tiesiogiai dvišalio susitarimo pagrindu arba per energijos išteklių biržą.

3. Susitarimai dėl pagalbinių instrumentų taikymo ir prekybos jais sudaromi vadovaujantis šiuo įstatymu ir Prekybos pagalbiniais apsaugos nuo energijos kainų svyravimo instrumentais taisyklėmis.

4. Pagalbiniais instrumentais prekiaujama atskirai nuo fizinės prekybos elektros energija ~~ar gamtinėmis dujomis~~.

26 straipsnis. Prekyba pagalbiniais instrumentais energijos išteklių biržoje

1. Energijos išteklių biržos operatorius energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemoje registruoja per energijos išteklių biržą sudarytas ilgalaikes pirkimo-pardavimo sutartis, kuriomis susitariama dėl pagalbinių instrumentų taikymo ir prekybos jais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutartis energijos išteklių biržos dalyviai gali sudaryti tarpusavio susitarimu, jeigu energijos išteklių biržos operatoriui pateikiamas tokį ketinimą patvirtinantis abiejų šalių pranešimas, arba teikdami viešą pasiūlymą sudaryti tokią sutartį, kuris skelbiamas energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemoje.

3. Energijos išteklių biržos dalyviai, ketinantys prekiauti pagalbiniais instrumentais energijos išteklių biržoje, deklaruoja energijos išteklių biržos operatoriui pagal dvišales pirkimo-pardavimo sutartis ir (ar) elektros energijos biržoje ~~ar gamtinių dujų biržoje~~ perkamus ir parduodamus elektros energijos ~~ar gamtinių dujų~~ kiekius ir pateikia kitos sutarties šalies ar energijos išteklių biržą administruojančio asmens rašytinį patvirtinimą. Energijos išteklių biržos dalyvių pateikti duomenys registruojami energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemoje.

4. Energijos išteklių biržos dalyvių pateikti duomenys yra konfidencialūs ir gali būti atskleisti tretiesiems asmenims tik teisės aktų nustatyta tvarka, išskyrus apibendrintus duomenis apie ilgalaikių pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų per energijos išteklių biržą, pagrindu perkamus ir parduodamus elektros energijos ~~ir gamtinių dujų~~ kiekius ir kainas, kurie apibendrintai ir nenurodant sutarties šalių skelbiami energijos išteklių biržos operatoriaus informacinėje sistemoje.

5. Procedūriniai reikalavimai prekybai pagalbiniais instrumentais energijos išteklių biržoje nustatomi Energijos išteklių biržos reglamente.

27 straipsnis. Bendradarbiavimas prekiaujant pagalbiniais instrumentais

1. Energijos išteklių biržos operatorius, elektros energijos biržą ~~ir gamtinių dujų biržą~~ administruojantys asmenys, taip pat elektros energijos ~~ir gamtinių dujų~~ perdavimo sistemų ~~operatoriai~~ **operatorius** pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka tarpusavyje bendradarbiauja ir keičiasi visa informacija, kiek tai reikalinga jų funkcijoms tinkamai atlikti, nepažeisdami įstatymuose nustatytų veiklos nepriklausomumo ir atskyrimo reikalavimų.

2. Keisdamiesi informacija šiame straipsnyje nustatytais tikslais ir mastu, energijos išteklių biržos operatorius, elektros energijos biržą ~~ir gamtinių dujų biržą~~ administruojantys asmenys, taip pat elektros energijos ~~ir gamtinių dujų~~ perdavimo sistemų ~~operatoriai~~ **operatorius** imasi visų pagrįstų priemonių gaunamų duomenų konfidencialumui užtikrinti ir neatskleidžia jų kitais, negu įstatymuose nustatytais, pagrindais, kiek tai reikalinga energijos išteklių rinkos, elektros energijos rinkos, ~~gamtinių dujų rinkos~~ ir (ar) valstybės energetinės sistemos reikmėms.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė įvertina šio įstatymo 5 straipsnyje nustatomo teisinio reguliavimo poveikį ir prireikus iki 2019 m. spalio 1 d. pateikia Lietuvos Respublikos Seimui pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

(Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.)
(Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.)
(Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.)
(Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.)

Energetikos ministerijos
kalbos tvarkytoja

Aušra Siniuvienė
Aušra Siniuvienė

2018-10-03

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Dovilė Zajauskaitė
Dovilė Zajauskaitė

2018-10-03

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas
Žygimantas Vaičiūnas

2018-10-03